

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.039/2021/6. szám

A felperesek:

Felperes1 (cím14.) I. rendű;

II. rendű felperes neve (cím14.) II. rendű;

III. rendű felperes neve (cím14.) III. rendű

A felperesek képviselője:

ügyvéd (cím15)

Az alperesek:

Alperes1 (cím16) I. rendű;

Alperes2 (cím16) II. rendű;

Alperes3 (cím16) III. rendű

Az alperesek képviselője:

ügyvéd (Cím12)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperesek 70. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

13.P.21.391/2018/68. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felpereseket képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díja a felperesek terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek cím17 szám alatti lakosok, az alperesek a szomszédos cím18 szám alatti ingatlan lakói. Az alperesek 2017 júliusában vagyonvédelmi célból kamerarendszert szereltek fel az ingatlanukon. A térfigyelő kamerák megszakítás nélküli videó felvétel készítésére éjszakai fényviszonyok között is alkalmasak, azonban nem rendelkeznek mikrofonnal, hangot nem rögzítenek. A kamerák videofelvételeit a hozzájuk tartozó beltéri egység tíz napig tárolja, a korábbi felvételek felülírással semmisülnek meg, helyreállításukra nincs lehetőség. A kamerák mindegyike fix rögzítésű, üzemelés közben távolról nem mozgathatók, nem forgathatók. A beltéri egységben nincs zoom funkció, ezért a két kézi fókuszálós kamera képe sem módosítható távirányítással, további négy kamera pedig fix fókuszálós. A berendezések beállításán, látószögén felszerelésük óta nem változtattak.
- [2] A garázsbejárat két oldalára felszerelt 1. és 2. számú kamerák látószöge az utcafronti nagykapu és a garázs közötti területet, valamint az alperesi ingatlan előtti járdát és közutat éri el. A gyalogos bejárat feletti előtetőre szerelt 4. és 5. számú kamerák látószöge a kapu előtti, alperesi ingatlanhoz tartozó területre, valamint az ingatlan előtti közterületet fogja be. A lakóház felperesek felőli oldalfalára szerelt 3. és 6. számú kamerák az alperesek saját udvaráról készítenek felvételeket, a 6. számú kamera rálát az ingatlan előtti közterületre is. A kamerák egyikének látószöge sem éri el a felperesek ingatlanát, a 3. és 6. számú kamerák felszerelésükkor olyan módon kerültek fixen rögzítésre, hogy a felperesek ingatlanáról felvételt készíteni nem tudnak. A kamerarendszer kiépítésekor a berendezések látószöge által elért teljes terület megjelent a felvételeken, később azonban az alperesek szakember segítségével a felvételen megjeleníteni nem kívánt részleteket informatikai úton utólagos helyreállítás lehetősége nélkül kitakarták, úgynevezett kimaszkolást alkalmaztak.
- [3] Az I. rendű felperes perben nem álló volt házastársa, tanúl kezdeményezésére indult ügyszám. szám alatti eljárásban a név megállapította, hogy az alperesek négy kamerája az időközben alkalmazott maszkolás ellenére közterületet tart megfigyelés alatt, ezért felszólította az I. rendű alperest, hogy tevékenységét a kamerák látószögének átállításával vagy a kamerák által megfigyelt terület kitakarásával tegye jogszerűvé. Az I. rendű alperes a felhívásnak eleget tett, az alkalmazott maszkolás kiterjesztését 2020. decemberében igazolta, ezért az adatvédelmi hatóság a 2021. január 20. napján kelt tájékoztatásával az eljárást lezártnak tekintette.
- [4] Az alperesek ellen mind az I. rendű felperes, mind volt házastársa feljelentést tett személyes adattal visszaélés vétsége miatt. A ügyszám1 bü számú eljárást a nyomozó hatóság megszüntette, mert a nyomozás során nem nyert bizonyítást, hogy az alperesek a felperesekről haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva felvételeket készítettek volna. Az I. rendű felperes volt házastársa 2019. február 21. napján az alperesi ingatlan gyalogos bejárata feletti tetőszerkezeten lévő kamerákat festékszóróval lefújta, ennek során a kamera képmását rögzítette. Ezzel összefüggésben az I. rendű alperessel szemben pótmagánvádlóként személyes adattal visszaélés vétsége miatt emelt vádat. A bíróság jogerős ítéletével az I. rendű alperest a vád alól felmentette, ítéletében megállapítva, hogy a kamerák felszerelésére jogszerűen, vagyonvédelmi célból került sor, az I. rendű felperes volt házastársa kamerák által rögzített képmásának a büntetőeljárásban való felhasználása pedig nem bűncselekmény. Az I. rendű felperes birtokvédelmi eljárást is kezdeményezett az alperesek ellen, kérelmét a jegyző elutasította, a határozat megváltoztatása iránti keresetet pedig a bíróság jogerős ítéletében alaptalannak találta.

- [5] A felperesek többször módosított keresetükben a képmáshoz és hangfelvételhez, a magánlakáshoz és magánélethez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jogaik megsértésének megállapítását, az alperesek jogsértéstől eltiltását, a jogsértő helyzet kamerák eltávolításával történő megszüntetését, valamint az alpereseknek felperesenként 600.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérték. Keresetüket arra alapították, hogy az alperesek a cím19 szám alatti, a felperesi lakóházzal szomszédos ingatlanukon összesen hat darab kamarát helyeztek el, és azokat jogsértő módon folyamatosan működtetik.
- [6] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkoztak, hogy a kamerákat vagyoniuk megvédése érdekében szerelték fel, azok sem a felperesek ingatlanáról, sem közterületről nem készítenek felvételt, hangot pedig nem rögzítenek.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperesek személyes adatok védelméhez fűződő jogát azzal, hogy lakóházukra öt darab, megszakítás nélkül videofelvétel készítésére alkalmas, 2017. július és 2020. december közötti időszakban a saját ingatlanuk előtti közterületre rálátó kamerát helyeztek fel, valamint a videofelvételeket rögzítő beltéri egységet működtettek. Az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta, a keresetet ezt meghaladóan elutasította, és rendelkezett az elsőfokú eljárási költségek, valamint a felpereseket képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről.
- [8] Ítéletének indokolásában felhívta az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-át, 2:43. § b), e) és g) pontját, valamint 2:48. § (1) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy a képmáshoz és hangfelvételhez fűződő jog sérelmének feltétele olyan felvétel létezése, amelyen az adott személy azonosíthatóan felismerhető. A felperesek e körben konkrét felvételre nem hivatkoztak, az pedig, hogy a kamerák technikai tulajdonságaik alapján képesek lehetnek ilyen felvétel készítésére, önmagában nem sérti a felperesek képmáshoz fűződő személyiségi jogát. A hangfelvételhez fűződő jogsértésnek pedig az elvi lehetősége sem áll fenn mikrofon hiánya miatt.
- [9] A magánélethez és magánlakáshoz való jog megsértése kapcsán utalt a perben lefolytatott szakértői bizonyításra, amely igazolta, hogy az alperesek ingatlanán elhelyezett kamerák látószöge nem terjed ki a felperesi ingatlanra, a felszerelésükkor beállított fix látószögük folytán kizárólag az alperesek ingatlanáról készítenek felvételt, vagyoni védelmi célt megvalósítva. A magánélet és a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jog sérelmét ezért nem állapította meg.
- [10] A személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértése kapcsán az Alaptörvény VI. cikk (3) és (4) bekezdésének, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. § 2. és 10. pontjának felhívásával rögzítette, hogy az alperesek által üzemeltetett kamerák közül a 2017 júliusától 2020 decemberéig tartó időszakban öt kamera részben közterületre irányult, a közterület megfigyelése miatt pedig a kamerarendszer üzemeltetése nem minősül magáncélú adatkezelésnek, a felperesek hozzájárulásának hiányában mindez jogosulatlan adatkezelést valósított meg. Hangsúlyozta, hogy az alperesek által elérni kívánt cél, vagyoniuk védelme a saját ingatlanuk határáig terjedő, magáncélú adatkezelésnek minősülő kamera beállítással is elérhető lett volna, ezért a közterületre irányuló kamerarendszer jogosulatlan adatkezelést megvalósító működtetése nem értékelhető a felperesek személyes adatok védelméhez fűződő joga szükségszerű és arányos korlátozásának. Ezért a személyiségi jogsértést megállapította,

az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta, de mivel a jogsértő helyzet a kameraképek kimaszkolásával megszüntetésre került, a kamerák leszerelésére vonatkozó keresetet nem teljesítette. Nem találta alaposnak a felperesek sérelemdíj iránti igényét sem, mert az alkalmazott objektív szankciók megfelelően kiegyenlítik, a szükséges és elégséges mértékben kompenzálják azt az esetleges immateriális sérelmet, hogy az alperesek ingatlana előtt közlekedve a felperesek esetlegesen megfigyelve érezhették magukat.

- [11] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek fellebbeztek, amelyben annak részbeni megváltoztatásával keresetük maradéktalan teljesítését, a képmáshoz és hangfelvételhez, a magánlakáshoz és magánélethez fűződő személyiségi jogaik megsértésének megállapítását, a kamerarendszer leszerelésének elrendelésével a jogsértő helyzet megszüntetését, valamint az alperesek sérelemdíjban marasztalását kérték. Fellebbezésük indokolásában mindenekelőtt azt sérelmezték, hogy bár az elsőfokú ítélet alapjául szolgáló szakvélemény elkészítésének időpontjában a kamerák látószögén valóban kívül esett az ingatlanuk, a beállítás utóbb módosítható, az ún. kimaszkolás megszüntethető, így az alperesek a magánéletüket zavartalanul megfigyelhetik, az ilyen módon elkészített fényképfelvételeket és videókat saját érdekükben manipulálhatják és felhasználhatják – ez pedig valamennyi, a keresetben megjelölt személyiségi joguk sérelmével jár. Mindez egyetlen módon, a kamerarendszer megszüntetésével akadályozható meg. Sérelmezték azt is, hogy az elsőfokú bíróság az alpereseket sérelemdíjban annak ellenére nem marasztalta, hogy az alperesi megfigyeléstől való állandó félelem miatt családi életük megszűnt, a kiskorú II.-III. rendű felperesek visszafordíthatatlan károsodást szenvedtek el amiatt, hogy a saját ingatlanukon való tartózkodás során állandóan a feléjük irányuló kamerákat figyelik, és elképzelik, hogy az alperesek azokon keresztül folyamatosan a családi életüket kísérik figyelemmel.
- [12] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.
- [13] A fellebbezés nem alapos.
- [14] Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, a fellebbezéssel érintett körben az általa levont jogi következtetésekkel és érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.
- [15] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy mindenkinek méltányolható érdeke fűződik saját személyes és vagyoni biztonságának megteremtéséhez, amely a jelenlegi technikai viszonyok mellett elfogadhatóvá teszi lakóháza külső környékének kamerával való megfigyelését. Mindennek korlátját jelenti ugyanakkor mások személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- [16] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint jogsértő az olyan területvédelmi gyakorlat, amely - a kamera látószöge átnyúlásának figyelembevétele mellett - térben és emellett potenciálisan időben is ellenőrizhetetlen megfigyeléssel gyakorol behatást a szomszédos ingatlanra úgy, hogy emellett fennáll az ingatlant és az ott tartózkodók személyét is érintő képfelvétel készítésének a lehetősége (BDT2019.4000).
- [17] A perben lefolytatott igazságügyi informatikai szakértői bizonyítás alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy az alperesi ingatlanon elhelyezett kamerák ún. fixen rögzített kamerák, amelyek a felperesi ingatlanra nem látnak rá, látószögük az alperesi ingatlan felperesi ingatlannal közös telekhatárát sem éri el, azt még a kimaszkolást megelőzően sem érintette. Kétségtelen, hogy lehet változtatni a kamerák beállításán, de ez nem egy egyszerű, a felperesek számára észrevétlenül maradó művelettel történhet, ehhez ugyanis a kamerák külső, a felperesek által érzékelhető átforgatása szükséges. A szakértői vélemény is rögzíti, hogy a kamerák látószögét a felszerelés során állították be, üzem közben távolról nem mozgathatók, nem forgathatók el. A kamerákat a felszerelés során kell két dimenzióban

elhelyezni, majd csavarkötéssel fixálni, vagyis e művelet szükséges a kamerák látószögének megváltoztatásához is.

- [18] Ez a helyzet pedig lényegesen eltér a BDT2009.1963. számú eseti döntésben értékelt tényállástól, ahol a másodfokú bíróság arra kötelezte az alperest, hogy az egyébként is csak a szomszédai megfélemlítésére felszerelt, nem működő, de a felperesek tudomása nélkül bármikor beüzemelhető kamerát távolítsa el.
- [19] A büntető eljárásban készített és a perbeli szakvéleményhez csatolt kameraképek összevetése alapján az is megállapítható, hogy az eltelt időben a kamerák beállításában nem történt változtatás. Így a felperesek megfigyeléstől való fenyegetettség érzése lényegében nem más, nem több ahhoz képest, mint hogy egy kamerával még nem rendelkező épületen bármikor elhelyezhetnek kamerát. Nem értett egyet ezért a másodfokú bíróság a felpereseknek azzal az álláspontjával, hogy az ilyen módon működtetett kamerákkal az alperesek folyamatos jogsértést követnek el a továbbiakban is. E tekintetben tehát a felperesek személyiségi jogsértés megállapítására és a kamerák eltávolítására vonatkozó igénye alaptalan volt.
- [20] Az kétségtelen, hogy a kimaszkolást megelőzően az elsőfokú ítélet rendelkező részében meghatározott időtartamban öt darab kamera az alperesi ingatlan előtti közterület (járdá, úttest) egy részét mutatta. Arra vonatkozóan ugyanakkor nincs peradat, hogy az alperesi ingatlan előtti közterület kamerák által befogott részén való esetleges áthaladás során a felperesekről beazonosításra alkalmas fénykép vagy videófelvétel bármikor is készült, így a képmáshoz való személyiségi jog megsértése nem volt megállapítható. A kamerák a szakértői vélemény szerint hangot nem rögzítenek, így kizárt volt a hangfelvételhez való jog megsértésének megállapítása is.
- [21] E kamerák üzemeltetése folytán a felperesek magánélethez és magánlakáshoz fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítására az elsőfokú bírósághoz hasonlóan a másodfokú bíróság sem látott lehetőséget. A magánlakás és magánélet sérthetlenségéhez való alapjog - mint a negatív jellegű alapjogok általában - nem valamely szolgáltatás igénybevételére, nem is meghatározott aktivitás kifejtésére, hanem a védett tárgykörben a kívülállók bizonyos zavaró, beavatkozó, sértő megnyilvánulásaitól való mentességre és a mentesség állami védelmére jogosít. A jogvédelemnek az a célja, hogy valaki a lakását zavartalanul használhassa, a magánélete kizárólag az általa meghatározott körben váljon ismertté, a zárt kört külső, idegen személyek ne törhessék fel [Alkotmánybíróság 1115/B/1995. AB számú határozat]. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, ha valakiről kizárólagos vagy közös használatú udvarán, kertjében a beleegyezése nélkül videofelvételeket készítenek, az mindenképpen gátolja az érintett személyt abban, hogy ott a magánéletét szabadon alakíthassa, személyiségét szabadon kibontakoztathassa. A közterületen, utcán való felperesi közlekedést azonban ettől eltérően kell értékelni, mert azt kamera alkalmazásának hiányában is bárki megfigyelheti, nyilvánvaló, hogy ilyen területen való közlekedésnél, tartózkodásnál mindenkinek számolnia kell mások reakcióival, akár kritikus megjegyzésével, vagyis magatartását, viselkedését nem az otthon által nyújtott biztonságos keretek szabják meg. Az alperesek részéről visszaélésszerű, a vagyonvédelmi szándékot meghaladó bármilyen zaklató magatartás e kamerák működtetésével összefüggésben sem volt megállapítható, így a fellebbezéssel nem érintett adatvédelmi jogsértés mellett további jogsértés megállapítására nem kerülhetett sor.
- [22] A sérelmes helyzet Ptk. 2:51. § (1) bekezdés d) pontja alapján történő megszüntetésére a jogsértéssel előidézett állapot folyamatos fennállása esetén kerülhet sor. Az alperesek a részben közterületre irányuló kamerák maszkolásával a közterületre való rálátásukat igazoltan megszüntették, azok a közútról és a járdáról, illetve az ott közlekedőkről felvételt nem tudnak készíteni, így a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés d) pontja szerinti szankcióként a kamerarendszer megszüntetésének elrendelése a másodfokú bíróság szerint is szükségtelen volt.

- [23] Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a sérelemdíj iránti kereset elutasításáról is. Az ezzel kapcsolatos indokokat a másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel mindössze annyiban egészíti ki, hogy a felperesek által állított és pénzbeli ellentételezéssel kompenzálni kért sérelmek a magánlakás zavartalan használatának megsértésével összefüggésben merülhettek volna fel, e tekintetben viszont a jogsértés hiánya önmagában kizárja a sérelemdíjban való marasztalást.
- [24] Mindezen indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – az 1952. évi III. törvény 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [25] A felperesek fellebbezése sikertelen volt, az alperesek azonban másodfokú per költséget nem igényeltek, ezért annak viseléséről rendelkezni nem kellett. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperesek teljes személyes költségmentessége folytán a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli. A másodfokú bíróság az 1952. évi III. törvény 87.§ (2) bekezdése alapján rendelkezett a pártfogó ügyvéd díjáról, annak tényleges viseléséről a kirendelő hatóság határoz.

Pécs, 2021. június 25.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró